

סיפורי צנין: יוני 2024

צנין

סיפור דרך דנמרק

(יוני 2024)

** טיילנו בדנמרק במשך שבועיים וחצי, כחלק מטיול של חודשיים בשכלל גם את שוודיה ונורווגיה. עוד מידע והמלצות כלליות על טיול קיץ, קמפינג וכו' בסקנדינביה [תוכלו למצוא בסוף המסמך](#) (:

באופן כללי:

* לפני הכל, לתחושת דנמרק נופלת בין הכסאות של שכנותיה, וכשאנחנו חיפשנו לא מצאנו מידע בעברית על כל מה שקורה מחוץ לקופנהגן. אז אני חוזרת כדי לספר שדנמרק מקסימה ויפהפיה ושמילאנו בקלות רבה שבועיים וחצי של טיול בה. אמנם אין בה נופים מרהיבים כמו בנורווגיה ושוודיה, אבל יש לה קסם מיוחד, מלא מרחבים ושקט, ואנשים נחמדים ברמה חריגה. בקיצור שווה לצאת מהעיר.

* נכון לקיץ 2024 דנמרק מאוד יקרה (הכי מבין המדינות הסקנדינביות), בעיקר בכל מה שקשור לאוכל בחוץ אבל הכל יקר. בסופר המחירים סבירים ואכן את רוב הארוחות בישלנו בעצמנו.

* מבחינת לינה דווקא יש פתרונות בתקציב נמוך. למשל, ב-airbnb (וגם קצת בבוקינג) אפשר למצוא לא מעט יחידות דיור או חדרים בתוך בית גדול, ואז המחירים הם 200-300 ש"ח ללילה. יש גם קמפינג שספציפית בדנמרק לא ניסינו הרבה, ובאופן כללי הרגשנו שתרבות הקמפינג פחות חזקה מאשר בסקנדינביות האחרות. חלק ממקומות הלינה שלנו היו סתמיים אבל כולם נקיים ונעימים מספיק בשביל לסגור פינה ללילה. מציינת כאן בסיפור הדרך את המוצלחים מביניהם.

למסלול שלנו:

צפון יוטלנד (Jutland):

דנמרק בעצם מורכבת משרשרת איים הכוללת מעל 400 איים, 70 מהם מיושבים. שלושת האיים המרכזיים הם זילנד במזרח (שם נמצאת קופנהגן), פין במרכז, ויוטלנד במערב - שהוא לא באמת אי אלא מחובר ל-mainland של אירופה (גובל בגרמניה). חלק ניכר מהטיול שלנו בדנמרק היה בחלק המרכזי והצפוני של

חצי האי יוטלנד, שנחשב לאיזור עם הטבע הכי יפה בדנמרק. כאמור, לא תראו פה פסגות מושלגות ופיורדים, אבל כן המון מים וחופים, דיונות עשב שכבשו את ליבי, ומרחבים פתוחים ויפים. אנחנו התחלנו בצד המערבי שנמצא על חופי הים הצפוני, עם נופים יותר מרשימים ורוחות חזקותתתת, עלינו צפונה, וירדנו מהצד המזרחי (לחופי הים הבלטי). ההמלצות שלי הן בסדר הטיול שלנו אך כמובן שאפשר לשנות.

מקומות מומלצים לראות:

* Lyngvig Lighthouse - החוף המערבי מלא מגדלורים, אני חושבת שכולם דומים ויפים. זה אחד מהם, עם נוף יפה של דיונות חול ועשב.

* Ringkobing - עיירה מתוקה.

* Vejlby Klit - אנחנו ישנו כמה ימים בבית נופש בסמוך לחוף הזה כי פגשנו שם חברים, אז הבחירה בחוף הספציפי הזה הייתה רנדומלית. באיזור הזה יש הרבה חופים, רובם רחבים ומאוד יפים, אז אני לא חושבת שזה מאוד משנה במה בוחרים. בכל מקרה, הים הצפוני סוער וקשוח אז לא לבוא עם ציפיות גבוהות בהקשר הזה, אבל בהחלט אפשר לצאת להליכות וליהנות מהשקט.

* Thy National Park - פארק מאוד מומלץ! מלא מסלולי הליכה ברמות קושי משתנות (שום דבר לא מאוד מאתגר לאור זה שאין הרים בדנמרק), ונופים מגוונים. הפארק משתרע על שטח גדול ויש בו גם עיירות וכו' שאפשר לישון בהן. ממליצה מאוד להשתמש [באפליקציה המעולה של הפארק](#).
ההילייטס שלנו בפארק:

- Stenbjerg Landingsplads - כפר דייגים עתיק ומסלול יפה בדיונות.
- [Vorupør Røgeri](#) - חנות דגים קטנה שיש בה גם אוכל מוכן. ממליצה על הקציצות דגים המטוגנות (Fiskefrikadelle) - שבאופן כללי הן אוכל הרחוב הכי טעים ומשתלם בדנמרק).
- Klitmøller ("Cold Hawaii") - עיירת גולשים נחמדה ומקום טוב לישון בו גם אם לא גולשים. אנחנו ישנו בהוסטל החמוד Viking Surf House.
- Nors Sø - אגם יפה עם מסלולי הליכה, בחלק הדרומי שלו יש נקודות לפיקניקים וטבילה.
- Isbjerg - מהצד הצפוני של אותו אגם. מסלול הליכה ממש מומלץ.

* Bulbjerg - תצפית יפה על החוף והים. גם הנסיעה לשם יפה מאוד.

* Løkken - עיירת חוף די תיירותית אבל נעימה, עם חוף רחב ולבן ובתים קטנים עליו. יש בה הרבה מסעדות, בתי קפה, ברים וכו', אנחנו אכלנו פיצה ממש מעולה ב-[Slice of Life](#) (רק טייקאוואי, אין ישיבה במקום). בלוקן לא מצאנו מקום לישון אז הזמנו [יחידת דיור](#) מוצלחת ומומלצת כמה דקות נסיעה משם.

* Rubjerg Knude - אתר של דיונות חול ענקיות ומגדלור מ-1900 שלפני כמה שנים הועבר כמה עשרות מטרים לכיוון היבשה בגלל חשש שהדיונות יכסו אותו. ממליצה לטפס לראש המגדלור ולראות את הנוף.

* **Råbjerg Mile** - אתר נוסף של דיונות חול בקצה הצפוני של יוטלנד, שאני מודה שהגענו אליו סקפטים אך התבדונו כי זה מהמם! למעשה זוהי דיונת החול הנודדת הגדולה ביותר בצפון אירופה, והיא כל הזמן נודדת לכיוון צפון-מזרח ומשאירה אחריה שטחים מכוסים בחול, מה שיוצר נוף של מדבר קטן. ממליצה לקחת את הזמן להסתובב שם בנחת, לטפס על הדיונה הענקית ולראות את הנוף הפנורמי, ואז כמובן לרוץ למטה):

* **Skagen** - העיירה הצפונית ביותר ונמל הדייג העיקרי של דנמרק, ומקום תיירותי למדי (באופן כללי "תיירותי" בדנמרק זה לא כזה דרמטי כי אין המון תיירים). אנחנו עצרנו לסיבוב קצרצר ולא ממש התרשמנו אבל יכול להיות שסתם התפספס לנו.

* **Grenen** - הנקודה הצפונית ביותר בדנמרק ונקודת החיבור בין הים הצפוני לבלטי. מהחניה יש הליכה של בערך 20 דקות על החוף עד לנקודה, שהיא לא מעניינת או מרשימה במיוחד. הקונספט של חיבור הימים מגניב, אבל זה לא חובה בעיני.

* **Jacobs Fiskerestaurant (Saebj)** - יש קטע בדנמרק של מסעדות בופה דגים, למשל זו שכאן. משלמים מחיר קבוע (סביב 300 קרונות לאדם) ואז, כמו שזה נשמע, יש בופה חופשי עם מלא מנות דגים ופירות ים מכל הסוגים - נאים, כבושים, מבושלים, סלטים וכו'. אני חושבת שזו חוויה מגניבה ששווה לנסות לפחות פעם אחת, אבל גם לבוא ערוכים לבחילת דגים. נהנינו מהארוחה והאווירה הסקנדינבית, אבל אני מודה שכשיצאנו קצת הצטערתי שלא הלכנו לדוכן של נקניקיות וגלידה שיש ליד (: [הזי](#) - אם מעניין אתכם). בכל מקרה, ליד המסעדה יש טיילת ממש נחמדה להליכה/ריצה/אופניים (Sæby Beach).

* **Rebild National Park** - פארק נחמד עם נוף ייחודי לדנמרק, כביכול הררי אבל כאמור, זו דנמרק ומהבחינה הזו זה קצת כמו לטייל בגליל. אם מגיעים, הכי יפים בעיני הם היערות (במיוחד Rold Forest - "יער הטרולים"). ממליצה להגיע למרכז המבקרים ולראות את אופציות המסלולים השונות.

* **Store Økssø** - בשעה טובה, ה-hidden gem הראשון של סיפור הדרך: אגם חלומי, כמה דקות נסיעה מהפארק, מקום מושלם להעביר בו כמה שעות של התפננות ביום שמש. תביאו בגד ים, ספר, פיקניק. יש כמה נקודות רחצה וכיף שם ממש.

Aarhus * - "בירת יוטלנד" והעיר השניה בגודלה בדנמרק, אבל בפועל עיר סטודנטאית חמודה. האיזור של העיר העתיקה ובמיוחד הרובע הלטיני ממש כיפי ומומלץ, עם מלא סמטאות מקסימות, בתי קפה, חנויות יד שניה, מסעדות וכו'. מצרפת כמה המלצות אבל באמת שהכל שם נראה מעולה.

- La Cabra Bakery - מאפייה מדהימה, מתחרה חזקה בתחרות שלנו על "מאפה ההל הטוב ביותר בסקנדינביה". יש שני סניפים, אחד ממש בית קפה והשני רק מאפייה.

- Stillers Coffee - קפה מפורסם וגן עדן לפלצני קפה.

- Børnenes Kontor Bispetervet - עוד אוכל רחוב מוצלח (וזול) בדנמרק הוא הנקניקיות. ממש

לא פנסי אבל תמיד טעים וכיף, והדוכן הנ"ל עושה את העבודה. ממליצה לנסות את ה-Franske Hotdogs (French), שזה בעצם נקניקיה בתוך בגט מחורר, סוג של משה בתיבה.

** טיפ חניה - העיר העתיקה באורהוס קשה עם חניה. ברוב המקומות בדנמרק החניה היא בתשלום עם אפליקציית easypark שאי אפשר להשתמש בה עם טלפון ישראלי (מניחה שמי שקונה סים מקומי פותר את הבעיה). אחרי הסתבכות קשה מצאנו חניון עם מדחן במיקום מאוד מרכזי. הוא לא גדול אבל שווה לנסות את מזלכם - [Klostergade Parkeringsplads](#).

** לינה - אנחנו ישנו ב-airbnb [מעולה](#) ב-Skanderborg, בערך חצי שעה נסיעה מהעיר העתיקה של אורהוס. יחידת דיור מקסימה ומאוד ביתית, עם תמורה טובה למחיר. חולקים את השירותים והמטבח עם חדר נוסף אבל כשאנחנו ישנו שם הוא היה ריק. כמובן שאם רוצים יש הרבה מקומות לישון באורהוס עצמה.

** בדרום יוטלנד יש את Wadden Sea National Park שאמור להיות מאוד יפה, אנחנו לא הגענו לשם.

Store Økssø

פיין (Fyn):

פיין הוא האי האמצעי - בין יוטלנד שבמערב לזילנד במזרח, והקטן מבין האיים המרכזיים. הוא מוכר בעיקר בזכות הבירה אודנסה (Odense), שהיא עיר הולדתו של הנס כריסטיאן אנדרסן. אנחנו ישנו שם לילה אחד בדרך מקופנהגן לצפון יוטלנד, ואמנם באודנסה לא היינו אבל ראינו מקומות יפים אחרים: *** Fyns Hoved** - כף צר בקצה הצפוני של פיין, ומקום יפהפה להליכה קצרה עם נוף לים הבלטי, פריחות, ומלא ציפורים לחובבים.

* Davinde badesø - המיקום הספציפי הזה קצת רנדומלי אבל הוא יוביל אתכם לאיזור לא רחוק מאודנסה עם מלא אגמים קטנים ושביילי הליכה ביניהם. ממש נחמד לסיבוב וגם טבילה אם מזג האוויר טוב.

האי פיין (Fejø):

עוד פנינה נסתרת של הטיול שלנו זה האי פיין, שהגענו אליו מאוד במקרה כשחיפשנו "אי קטן ויפה לבקר בו בדנמרק". זה אכן אי מתוק ויפה, קטן ברמה שאפשר וכדאי להתנייד בו באופניים (שוכרים באי) ופשוט להסתובב בין השדות, מטעי תפוחים, ים, ציפורים, ובתים מקסימים. אני חושבת שכמעט ולא מגיעים אליו אנשים שאינם דנים, ויש בו אווירה קהילתית ומגניבה שקצת הזכירה לי את כליל רק בגרסה סקנדינבית. בקיצור הכל בו פשוט מקסים ואני ממליצה בחום - בקיץ! בחורף אני מניחה שהרבה דברים לא פעילים. ההגעה לאי במעבורת מ-Kragenæs.

**) זו הזדמנות למילה על מעבורות בדנמרק - זה כיף זה פשוט ואני מאוד אהבתי את הסצינה. אין צורך להזמין כרטיסים מראש, פשוט לבדוק את לוח הזמנים, להגיע כמה דקות לפני ולשלם במקום)

* **Ro Naturcamp** - מקום הלינה שלנו בפיו, אתר קמפינג כיפי עם מלא ספייס לכל אוהל/רכב ואווירה מאוד ביתית. יש גם גלמפינג למי שרוצים להתפנק. ממליצה על המאפים בקפה/מעדניה שלהם, וגם להתעדכן בלוח האירועים כי מדי פעם יש במקום פעילויות קהילתיות, פופ אפ של אוכל וכו'.

* **Skalø** - אני חושבת שסקאלו לא נחשב לחלק מפיו אבל בכל מקרה זה מחובר, והדרך לשם הייתה אחד המקומות היפים שראיתי בדנמרק. יש כמויות מטורפות של ציפורים, אז אל תשכחו את המשקפת.

* **Dybvig Havn** - הנמל והאיזור ה"שוקק" יותר של פיו (שגם הוא מאוד רגוע). יש שם בית קפה שלא ישבנו בו אבל נראה נחמד, והזדמנות להתערבב עם זקני האי ועם הימאים שעוגנים בדרך.

* **Fejø Cider** - יצרנים מקומיים של סיידר וגלידה תפוחים. מדרום לסיידר יש גם חוף רחצה ממש נחמד.

* [גינה אורגנית](#) - גינה אורגנית מקסימה שאפשר גם לערוך בה סיור עם בעלת מקום. שווה להציץ גם בלי סיור, ובכלל הכביש שמוביל לשם הוא סיבוב מומלץ עם האופניים.

* **Hideaway Vingård** - יקב שבמקור בזכותו הגענו לפיו אבל בסוף התקמצנו ולא ישבנו בו כי הכל היה יקר. מוסיפה אותו לכאן בכל זאת כי נראה שווה והמתחם שלהם מאוד יפה (אפשר גם לישון שם).

האי מון (Møn):

האי מון מוכר בעיקר בזכות Møns Klint - אתר טבע מפורסם בדנמרק, אבל לדעתי שווה מאוד להקדיש מספיק זמן כדי לטייל ברחבי האי, הוא יפה מאוד ויש הרבה מה לראות ולעשות. גם אם מגיעים לטיול יחסית קצר בדנמרק, הוא נמצא בסה"כ שעה וחצי - שעתיים נסיעה מקופנהגן ואפילו מחובר בגשר, אז לגמרי אפשר לשלב אם רוצים לצאת קצת לקאנטריסייד.

* Møns Klint - נתחיל מהמוכר והטוב: מצוקי מון, בקצה המזרחי של האי. צוקים עשויים אבן גיר, גבוהים ולבנים מאוד, שמתפוררים לתוך הים ולכן גם המים שתחתיהם נראים בהירים במיוחד. ממליצה להקדיש למקום כמה שעות טובות - יש מספר מסלולי הליכה ביערות, לאורך המצוקים, ועם ירידות ועלויות תלולות (במדרגות) לחוף שגם הוא יפהפה. אם יש יום חמים ממש כדאי להביא פיקניק ולבלות בחוף, וגם אם לא - שווה לרדת לחוף להליכה ולחיפוש אחר מאובנים ואבנים מיוחדות.

* Klintholm - כפר חמוד, עם הרבה מסעדות, פאבים וכו'. ממליצה ללכת לנמל ולחוף (Klintholm Havn Strand) - יפה שם מאוד. בנוסף, לא הספקנו לשעות הפתיחה אבל הבר/מסעדה הזו נראה ממש מוצלח: [Klap Hesten](#).

* Nyord - אי קטן נוסף שמחובר למון בגשר. הדרך לשם ממש יפה ובאי עצמו יש כפר מתוק שמומלץ לבקר בו. יש בכפר גם מקומות לינה למי שרוצים.

* Fanefjord Church - אני לא ביג פאן של כנסיות, אבל זו באמת מיוחדת. יש בה פרסקאות (ציורי קיר) מהממים ומיוחדים מאוד מהמאה ה-15, שמשלבים את סיפורי הברית החדשה, הישנה ופולקלור סקנדינבי. נמצא בקצה הדרום-מערבי של מון.

לינה:

* Vilde Roser - קמפסייט קטנטן שישנו בו, עם כמה חדרים פשוטים וגינה קסומה שאפשר לפתוח בה אוהל (זה מה שאנחנו עשינו - מומלץ). יש איזור משותף עם מטבח מאובזר מאוד, ושירותים משותפים. אין מקלחת. [לינק ל-airbnb של המארח שבו תמצאו את כל החדרים.](#)

קצת המלצות אוכל לשם שינוי:

- * **Hårbølle Havne Høker** - בית קפה שווה לא רחוק מהכנסיה, לדעתי פתוח רק בקיץ. הוא נמצא על הנמל עם נוף יפה ואוכל טעים, ובסופי שבוע יש שם כלמיני אירועים קהילתיים כמו מכירות יד שניה וכו'.
- * **Cafe Borre** - בית קפה מקומי חמוד במרכז האי.
- * **Saftig Café & Snackbar** - מקום ממש מוצלח לסנדוויצ'ים, המבורגרים וכו', אבל ברמה גבוהה. טעים מאוד! נמצא ב-Stege שזו העיירה הגדולה של מון, אני מניחה שיש עוד מה לראות בה אבל לא בדקנו.
- * **Slow Coffee Café** - קפה טוב ועוגות טעימות, בדרך מ/ל קופנהגן.

לא מניסיון אישי אבל מידע ששווה להעביר הלאה:

- * **The Camøno** - למי שמחפשים הליכות קצת יותר משמעותיות, ממליצה לבדוק את ה"קמונו", מסלול של 175 ק"מ שעובר ברחבי האי ונראה כיפי. [באתר הזה יש הרבה מידע באנגלית.](#)
- * **Møn Is** - חווה שמוכרים בה מוצרי חלב שונים שהם מכינים במקום, כולל גלידה שאמורה להיות טובה. להבנתי זו גם אטרקציה נחמדה לילדים, אפשר לראות את הפרות וכו'.

Klintholm

קופנהגן:

יש מלא מידע בעברית על קופנהגן אז לא ארחיב יותר מדי. בגדול, קופנהגן עיר יפה ונעימה, רגועה יחסית לעיר גדולה, עם אוכל טעים מאוד (ויקר), אנשים יפים וסצינת עיצוב מעניינת.

אטרקציות:

- * **מוזיאון לואידיאנה** - מוזיאון אמנות יפהפה בלוקיישן יפהפה (שהוא למעשה מחוץ לעיר אבל מאוד נגיש ברכבת). כולם המליצו לנו בחום ולא אכזב.
- * **Assistens Cemetery** - בית קברות ופארק פסטורלי מהמאה ה-18, קבורים שם הנס כריסטיאן אנדרסן, סרן קירקגור ועוד. בדרך לשכונת נורברו שגם בה אני ממליצה לבקר.
- * **שכונת כריסטיאניה** - גם עליה קיבלנו המון המלצות ואני קצת פחות התלהבתי. ובכל זאת, זה מקום מגניב ויוצא דופן והסיפור של השכונה מאוד מעניין.
- * מעבר לזה בעיקר הסתובבנו באיזורים שונים בעיר ונהנינו מהאווירה. יש כמובן עוד המון אטרקציות, מוזיאונים וכו' ומלא מידע עליהם ברחבי האינטרנט.

לינה:

- * **Urban House Copenhagen by MEININGER** - הוסטל שהוא בעצם יותר מלון עם מגוון אפשרויות חדרים. לא מקום מרגש אבל VFM טוב ביחס לדברים אחרים שראינו בעיר, ומיקום סופר נוח - ליד התחנה המרכזית ובמרחק הליכה גם לאיזור המיטפקינג וגם למרכז העיר. ממליצה להזמין ישירות דרך האתר שלהם, זה הכי זול.

אוכל, לפי איזורים גאוגרפיים:

טיילנו בתקציב נמוך יחסית אז בקופנהגן אמנם אכלנו הרבה בחוץ אבל דברים זולים יחסית. יש בעיר הרבה מסעדות פיין-דיינינג וסצינה של קולינריה משובחת, אז ממליצה לחפש המלצות גם בז'אנרים האלו.

וסטרברו (Vesterbro) ומיטפקינג:

- * **Bento Copenhagen** - רוב המקומות שאכלנו בהם בקופנהגן הם מוסדות מוכרים אבל את זה גילינו במקרה, וזו אחת ההמלצות החמות שלי. מסעדה יפנית קטנה וממש נעימה, עם אוכל יפני אמיתי ואווירה יפנית אמיתית. לא זול אבל גם לא מוגזם, טעים ממש וכיף ממש לשבת שם. כדאי להזמין מקום.

* **Warpigs Brewpub** - הנה אחד המוסדות. במתחם המיטפקינג, מקום של בשר מעושן ומיליון סוגי בירות של מיקלר. על פניו לא מסוג המקומות שלי אבל מודה ומתוודה שטעים ברמות. חוץ מזה, לחובבי הבירות אני ממליצה על הבריים של מיקלר - יש כמה כאלה ברחבי העיר ואני באמת חושבת שהם עושים את הבירות הכי טעימות בעולם.

* **Prolog Coffee** - קפה של פלצנים, נחשב מאוד ;)

* **Hart** - רשת מאפיות מפורסמת, יש כמה סניפים בעיר.

* **Bageriet Brød** - עוד מאפייה טובה, יותר שכונתית.

* **Fermentoren** - קצת מחוץ למתחם המיטפקינג, בר קצת יותר מחוספס ומקומי.

* **Original Coffee** - רשת של בתי קפה נחמדים עם כמה סניפים בעיר. האהוב עלינו היה [על התעלה](#).

* **Pho Hanoi** - מסעדה ויאטנמית ליד התחנה המרכזית. אני מוסיפה אותה לרשימה כי היא מגישה אוכל (ממש אחלה) עד שעה מאוחרת וזה לא עניין של מה בכך בקופנהגן.

מרכז העיר:

* **Gasoline Grill** - רשת המבורגרים שממש מצדיקה את ההיפי. ההמבורגר הכי טעים שאכלתי, שאיכשהו גורם לך להרגיש שאכלת משהו בריא. יש כמה סניפים בעיר.

* **TorvehallerneKBH** - שוק אוכל נחמד. יש בו את Hallernes ואת Selma - מקומות נחשבים לטעום את ה-Smørrebrød (סנדוויצ'ים פתוחים) המפורסמים של דנמרק. לנו לא הייתה סבלנות לעמוד בתור, אז ספרו לי אם שווה. בנוסף, יש שם סניף של Grød - מסעדה של דייסות (מתוקות ומלוחות), נשמע מוזר אבל זה מוצלח.

* **DØP** - דוכן נקניקיות, לכאורה אורגני ואקסלוסיבי יותר מהפשוטים. טעים אבל לא יותר מהם :

עוד שתי מאפיות לא קשורות אך שוות:

* **Juno the Bakery** - רגע לפני שעזבנו את דנמרק נסענו במיוחד, ובגשם שוטף, פלוס עמידה של לפחות רבע שעה בתור ברחוב (עדיין בגשם), בשביל המאפייה הזו. היה שווה את זה :) השף קונדיטור עבד בנומה המפורסמת בעבר, ובאמת סופר טעים שם. אם השקעתם והגעתם (זה ממוקם מחוץ למרכז) - אל תוותרו על המאפה הל.

* **Andersen Bakery** - עוד מאפייה מחוץ למרכז אבל שווה הגעה. השף קונדיטור הוא בכלל יפני ויש מין מיקס דני-יפני מעניין. המאפים מיוחדים וממש טעימים.

סקנדינביה בכללי:

יצאנו לטיול של חודשיים בסקנדינביה בקיץ 2024 (אמצע יוני עד אמצע אוגוסט), שהתחיל בדנמרק, דרך שוודיה, נורווגיה וחזרה לשוודיה. טיילנו ברכב שכור רגיל + אוהל, ואת רוב האוכל בישלנו לעצמנו. זה היה אילוץ של "טיול ארוך במדינות יקרות" אבל בפועל נהנינו מאוד מסגנון הטיול הזה, והוא גם מאוד מתאים לתרבות הטיולים הרווחת בסקנדינביה.

רוב הטיול שלנו היה מאוד לא מתוכנן, לכן המסלול לא תמיד הגיוני ואולי דילגנו על "היילייטס", אבל הגענו למקומות מיוחדים ויפהיים ואהבנו את כולם. באופן כללי אני מרגישה שזה לא ממש משנה לאן נוסעים, הטבע והאווירה הסקנדינבית שם בכל מקום. ובכל זאת, זה מה שאנחנו עשינו:

*** רכב ולינה:**

שכרנו רכב רגיל ולקחנו אוהל וציוד ללינה בשטח, בפועל לפעמים השתמשנו בו ולפעמים ישנו ב-airbnb, בקתות וכו'. לנו הסידור הזה עבד מצוין ואהבנו את הגיוון, אבל זה כן מגביל - בעיקר בגלל מזג אוויר שגם בקיץ יכול להיות מאוד קר ו/או גשום, וגם כי לא בכל מקום בדרכים נוח לפתוח אוהל. מהבחינה הזו קרוואן (או קמפרואן ודומיו) מאפשרים יותר חופש בבחירת מקום הלינה. החיסרון הוא עלויות ההשכרה ויותר התעסקות בתפעול הרכב, אבל בפעם הבאה ננסה את הקונספט הזה ונעדכן (:

טיפים להשכרת רכב:

* חשוב לוודא שאין מגבלת קילומטראז' ושאפשר לעבור בין מדינות בלי תוספת תשלום.

* מבחינת עלויות, סביר להניח ששוודיה תהיה הכי זולה אבל שווה לבדוק גם את דנמרק. נורווגיה הייתה יותר יקרה משמעותית.

*** "הזכות לטייל" ו-Wild camping:**

במדינות הסקנדינביות יש עיקרון בשם "הזכות לטייל" (Allemansretten), והוא מאפשר לציבור גישה חופשית לטבע, כולל לינה בחוץ. כמובן שיש כמה מגבלות שמשתנות מעט בין המדינות, בגדול הכלל הוא לשמור על מרחק של כ-150 מ' מבתיים פרטיים ושדות חקלאיים, ובעיקר לשים לב שאין במקום שילוט של "no camping". זה רלוונטי יותר לשוודיה ונורווגיה, בדנמרק הקונספט קצת יותר מוגבל. כלל חשוב נוסף הוא "Leave No Trace" - כלומר להשאיר את המקום בלי שום סמנים לכך שמישהו היה שם. זה נשמע מובן מאליו אבל הסקנדינבים מקפידים על זה בצורה מדהימה ומעוררת השראה, עם המון כבוד לסביבה הטבעית וגם למטיילים הבאים או המקבילים. הלוואי עלינו.

*:park4night

אפליקציה סופר שימושית שמציגה את כל אתרי הקמפינג, נקודות שאפשר לעצור בהן ל-wild camping (בחיך הטבע), חניונים יומיים/ליליים, וגם סתם נקודות טובות לפיקניק, נקודות שירות וכו'. הכל גם כולל ביקורות והמלצות.

*:AllTrails

אפליקציה נוספת שימושית מאוד לחובבי ההליכות. מציגה בערך את כל מסלולי ההליכה בסביבתכם, כולל רמת קושי, חוות דעת של מבקרים, ומפה שאפשר לעקוב אחריה בלייב ולראות שאתם לא טועים בדרך. אנחנו השתמשנו בגרסה החינמית והיה לנו מספיק טוב.

* ציוד

בתור אנשים שבדרך כלל מטיילים עם מעט מאוד ציוד, הפעם היה לנו המון (!) ולכן אני משתפת בתקווה שזה יעזור למטיילים הבאים שלא יודעים מאיפה להתחיל לארוז לטיול קמפינג):

ציוד לינה - לנו היו שקי שינה (ל-10 מעלות - זה לא מספיק!), סדין וכריות. בדיעבד הייתי קונה גם שמיכת פוך כי זה מפנק ומחמם. בנוסף, קנינו שם מזרון זוגי מתנפת, שבגדול זה מוצר מסורבל ומועד לפנצ'רים ומצד שני זה זול ושידרג לנו מאוד את חוויית הלינה באוהל.

** טיפ: גם אם לא מתכננים קמפינג אני ממליצה להביא מצעים ומגבות. בבקתות ובמקומות הלינה הפשוטים המצעים והמגבות לא כלולים במחיר וחבל בעיני לשלם על זה. הם כן מספקים כריות ושמיכות - תמיד שתי שמיכות יחיד (גם במיטה זוגית).

ציוד בישול ואוכל - טיילנו עם קיט קטן של סיר ומחבת, מעט כלי בישול ואוכל, צידנית מתקפלת וקרחומים, ראש גזייה הכי פשוט (קנינו שם בלוני גז הברגה - לא היה קשה למצוא), ושניים מהחפצים האהובים עלי: ג'ריקן 5 ליטר למים, וקופסת פלסטיק גדולה עם מכסה בשביל הכלים המלוכלכים. שימושי ביותר! בחלק מאתרי הקמפינג המטבח מצויד בכלים אך לא תמיד. לא בכלים יש מקרר, אז זה גם משהו שכדאי לקחת בחשבון כשמטיילים בלי קרוואן. מבחינת אוכל, תמיד היה לנו מלאי מזון יבש בסיסי, ואת הדברים שמתקלקלים כמו מוצרי חלב וירקות חידשנו כל הזמן.

איפה להצטייד? חלק מהציוד הבאנו מהארץ, את חלקו קנינו בדקטלון בברלין בתחילת הטיול, ואת חלקו קנינו תוך כדי תנועה כשהבנו מה חסר לנו. קחו בחשבון שאין דקטלון בסקנדינביה (היה בשוודיה אך נסדר נכון לאוקטובר 2024), וכמובן שיש אלטרנטיבות אבל לא ראינו משהו דומה לדקטלון ברמת המחירים. לצידו כללי פשוט יותר יש חנויות שהן מין הכלאה בין איקאה להום סנטר (למשל Biltema ו-Jula), ובנוסף יש אימפריית חנויות יד שניה מדהימות וזולות מאוד, ששם לגמרי אפשר להצטייד בדברים הקטנים כמו ציוד בישול וכו'.

”סווידיש סאמר”:

מזג האוויר בכל המדינות הסקנדינביות הוא בלתי צפוי - בוקר חם ושמש יכול להפוך לצהריים גשום וסוער. ובנוסף, רוב הזמן בהחלט לא חם והמעילים שלנו שימשו אותנו הרבה (!!!) יותר מהמכנסיים הקצרים שארזנו. בקיצור, צריך פשוט להיערך, לארוז בהתאם, ולקחת אתכם מעיל גשם לכל מקום גם כשהשמש זורחת. בכל אופן, *the cold never bothered them anyway* והכל ממשיך כרגיל גם במזג אוויר מחורבן.

ליקוטי פירות:

אחד הדברים הכיפיים בטיול בסקנדינביה הוא האפשרות ללקט פירות פחות או יותר בכל מקום. יש מגוון עצום של פירות יער (כולל כאלה שלא מוכרים לנו בישראל), ולכן ממש חשוב לוודא שאתם קוטפים את הפרי הנכון והאכיל. יש מדריכים שונים באינטרנט, [זה למשל מוצלח בעיני](#), ותמיד הכי טוב לשאול את המקומיים. בהקשר זה, יש גם סצינת ליקוט פטריות חזקה אבל זה באמת למביני עניין.

ה-Midsommer:

למטיילים בקיץ - המידסומר (או חג אמצע הקיץ) הוא חג עתיק שמקורו בתרבויות פגאניות, ועדיין נחשב לאחד האירועים החשובים בתרבות הסקנדינבית. החג נערך סביב יום ההיפוך הקיצי, היום הארוך בשנה, וזה אירוע חגיגי ומגניב וגם קצת פגאני שמתקיים בטבע - ליד חופים, אגמים ויערות. בכל מדינה סקנדינבית זה נראה קצת אחרת, אנחנו ראינו את החגיגות בדנמרק, שם כל תושבי האיזור מתאספים ומדליקים מדורה ענקית, שורפים דמויות שליליות כמו מכשפות, ושרים שירים יפים. בדנמרק ונורווגיה חוגגים ב-23 ביוני, בשוודיה ופינלנד זה ביום שישי או שבת שהכי קרוב ל-24 לחודש או משהו. שווה להתעדכן (: